

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 396/2021
27.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца НУТРИЦИЈА ДОО Чуруг, ул. Арсенија III Чарнојевића бр. 63, чији је пуномоћник Мирослав Бркљач, адвокат у ..., против туженог ERSTE BANK АД Нови Сад, Булевар ослобођења бр.5, чији је пуномоћник Ђорђе Ђокић, адвокат у ..., ради утврђења ништавости и исплате, вредност предмета спора 22.500,00 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 12Пж 4974/19 од 17.03.2021. године, у седници већа одржаној дана 27. јануара 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 12Пж 4974/19 од 17.03.2021. године, као изузетно дозвољеној.

II УСВАЈА СЕ ревизија, **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Привредног апелационог суда 12Пж 4974/19 од 17.03.2021. године и пресуда Привредног суда у Новом Саду 4П 3/2019 од 15.05.2019. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужилац НУТРИЦИЈА ДОО Чуруг тражио да се утврди да је ништава одредба члана 10. став 1. Уговора о краткорочном кредиту број .. од 29.11.2011. године закљученог између тужиоца и туженог ERSTE BANK АД Нови Сад која гласи: „Корисник је дужан да уплати на име накнаде за обраду захтева и одобравање кредита 1,5% од износа кредита, једнократно, на дан пуштања кредита у коришћење“ и да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 22.500,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.12.2011. године до исплате, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да накнади туженом трошкове парничног поступка у износу од 51.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Новом Саду 4П 3/2019 од 15.05.2019. године, у ставу I изреке утврђено је да је ништава одредба члана 10. став 1. Уговора о краткорочном кредиту број .. од 29.11.2011. године закљученог између тужиоца и

-2-

туженог која гласи: „Корисник је дужан уплатити на име накнаде за обраду захтева и одобравање кредита 1,5% од износа кредита, једнократно, на дан пуштања кредита у коришћење“. У ставу II изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 22.500,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.12.2011. године. У ставу III изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 37.500,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда 12Пж 4974/19 од 17.03.2021. године у ставу I изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена је наведена првостепена пресуда. У ставу II изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији туженог ради уједначавања судске праксе, те је донео одлуку као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да ревизија туженог основана.

Побијана пресуда донета је без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су дана 29.11.2011. године закључиле Уговор о краткорочном кредиту којим је тужени тужиоцу као кориснику кредита, одобрио кредит за обртна средства у износу од 1.500.000,00 динара, којим уговором је у члану 10. став 1. предвиђено да је корисник кредита дужан да уплати на име накнаде за обраду захтева и одобрења кредита 1,5% од износа кредита, једнократно, на дан пуштања кредита у коришћење. Тужилац је на име накнаде за обраду захтева платио туженом износ од 22.500,00 динара. Првостепени суд даље закључује да у Основним подацима о кредиту од 29.11.2011. године који је тужени презентовао тужиоцу пре закључења уговора, као и Прегледу битних елемената кредита, не може утврдити које су накнаде у питању и поводом чега настају. Становшите је првостепеног суда да се ради о паушалном одређивању обавезе тужиоца, те је на туженом сагласно одредби члана 228. и 231. Закона о парничном поступку био терет доказивања постојања структуре накнаде коју клијент треба да плати у току одобравања и реализације уговора о кредиту, а што до закључење главне расправе тужени није учинио. Имајући у виду начин на који је дата понуда за закључење уговора, као и начин како је у уговорена предметна накнада, првостепени суд налази да тужилац као клијент није био у могућности да се упозна са обавезама

које су приказане у понуди у погледу њихове структуре и садржине, па закључује да је уговорна одредба из члана 10. став 1. уговора о краткорочном кредиту ништава, због чега је усвојио и тужбени захтев за исплату новчаног износа од 22.500,00 динара, колико је тужени претходно платио по ништавој уговорној одредби.

Привредни апелациони суд прихвата образложење првостепеног суда и додаје да Преглед битних елемената и Основни подаци о кредиту не могу имати садржину понуде, јер из списка предмета произилази да је уговор о кредиту међу странкама закључен дана 29.11.2011. године, а ови документи носе исти датум. Према становишту другостепеног суда, из наведеног произилази да се на поуздан начин не може утврдити да ли су ова документа тужиоцу као кориснику кредита презентована пре потписивања, у току или након потписивања уговора о кредиту, а све то у погледу утврђивања битне чињенице благовремености информисања тужиоца као корисника кредита и његове обавезе да сноси трошкове обраде кредита.

Врховни касациони суд не прихвата изнето становиште нижестепених судова, јер је засновано на погрешној примени материјалног права.

Према становишту Врховног касационог суда, право банке да наплати трошкове обраде кредита утемељено је на Закону о банкама („Сл. гласник“, бр.107/05 и 91/2010) који је био важећи у време закључења уговора и то одредби члана 42. и 43. наведеног закона. Народна банка Србије донела је Одлуку о начину и поступку спровођења општих услова пословања које банка примењује у односу са клијентима физичким лицима („Сл. гласник РС“, бр.74/09). Наведеном одлуком је прописан јединствени начин обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга, као и ближи услови и начин обавештавања клијената банке. Из наведеног произилази да банка има право да наплати трошкове обраде кредита, те да одредбе уговора о кредиту којим је уговорена наплата ових трошкова неће бити ништаве уколико је банка поступала у складу са законским и подзаконским прописима, односно у складу са одредбама наведене одлуке Народне банке Србије.

У конкретном случају, првостепени суд је у утврђеном чињеничном стању јасно назначио да је Основне податке о кредиту тужени презентовао тужиоцу пре закључења уговора о кредиту, на који начин је према оцени ревизијског суда, тужилац био упознат са свим обавезама које га терете у поступку реализације кредита. Наиме, у документима које је тужена банка предала тужиоцу у складу са тачком 14.2 цитиране Одлуке, јасно је назначена висина ефективне каматне стопе и укупан износ накнаде и других трошкова које клијент треба да плати у току одобравања и реализације уговора о кредиту. Без утицаја на пуноважност спорне уговорне одредбе је тужичева тврдња, као и образложење нижестепених судова у том правцу да му није била позната структура трошкова и механизам њиховог одређивања, јер банка није дужна да посебно доказује структуру и висину трошкова који су обухваћени збирним износом трошкова кредита, наведеним у понуди, коју је корисник кредита прихватио закључењем уговора о кредиту. Како је према становишту Врховног касационог суда, тужилац из Основних података о кредиту, Прегледа битних елемената уговора о кредиту и Плана отплате кредита, могао на јасан и недвосмислен начин бити упознат са висином трошкова које је у обавези да плати банци приликом одобравања и

-4-

реализације уговора о кредиту, а код правног става да банка није дужна да доказује структуру и механизам формирања трошкова обраде кредитног захтева, то се закључује да спорна уговорна одредба није ништава, те да је банка наступила у границама императивних прописа.

У том смислу не може се прихватити ни образложење Привредног апелационог суда који закључује да се на поуздан начин не може закључити да ли су напред наведена документа презентована тужиоцу пре потписивања, у току или након потписивања уговора о кредиту. Ово из разлога што наведени материјалноправни закључак другостепеног суда није у сагласности са утврђеним чињеничним стањем, будући да је првостепени суд јасно назначио да су Основни подаци о кредиту тужиоцу презентовани пре закључења уговора, због чега наведено становиште другостепеног суда нема своје упориште у утврђеном чињеничном стању и изведеним доказима.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку преиначио нижестепене одлуке и одбио тужбени захтев за утврђење ништавости спорне уговорне одредбе којима је предвиђено право банке да наплати трошкове обраде кредита, као и захтев за исплату новчаног износа од 22.500,00 динара.

Будући да је тужени успео у поступку по ревизији, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 153, 154, 163. став 2. и 165. став 2. Закона о парничном поступку обавезао тужиоца да туженом накнади трошкове поступка у износу од 51.000,00 динара, и то: износ од 6.000,00 динара на име састава једног образложеног поднеска, износ од 15.000,00 динара на име приступа на два одржана рочишта, износ од 12.000,00 динара на име састава жалбе и 18.000,00 динара на име састава ревизије, све према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећој у моменту предузимања радње. Туженом нису досуђени трошкови поступка на име судских такси, будући да ове трошкове тужени није определио по висини у складу са одредбом члана 163. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**